

Bosnia and Herzegovina – Corridor VC2 Project

Okolišni i društveni akcioni plan

Ažuriran u julu 2021

Bosna i Hercegovina – Koridor VC 2

Okolišni i društveni akcioni plan

Projekat: Bosna i Hercegovina – Koridor VC 2 – Okolišna i društvena procjena
Izveštaj: Okolišni i društveni akcioni plan
Pripremili: Ažuriran od strane JP Autoceste FBiH Sarajevo
Finansijer: Evropska banka za obnovu i razvoj - EBRD

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
PZ 1	Procjena i upravljanje okolišnim i društvenim učincima i pitanjima						
1.1	<p>Potvrditi da su mjere ublažavanja utjecaja koje je potrebno projektirati a koje su zahtevane studijama o utjecaju na okoliš i okolišnim dozvolama (npr. prečišćavanje otpadnih voda, mjere zaštite od buke, prijelazi za životinje, itd.) uključene u Glavni projekat.</p> <p>Organizirati sastanke u svrhu javnih konsultacija sa direktno ugroženim lokalnim zajednicama radi predstavljanja projekta i očekivanih utjecaja kao i mjera za ublažavanje utjecaja, uključujući ograničavanje pristupa.</p> <p>Provesti provjeru cestovne sigurnosti tokom izrade Glavnog projekta i nakon toga, na primer tokom izbora puteva za dopremu materijala (vidjeti PZ 4).</p> <p>Imenovati nadzornog inženjera prije početka bilo kakvih građevinskih radova na vodovodnom cjevovodu.</p> <p>U Glavni projekat za sve tri dionice uključiti mjere zaštite preporučene tokom provjere cestovne sigurnosti a koje se odnose na zaštitne ograde, sigurnosne zone, absorbere udara i tunele. Ovo obuhvaća:</p> <ul style="list-style-type: none"> Niske zaštitne ograde treba izbjegavati, umjesto njih predvidjeti ograde čiji krajevi apsorbuju energiju ili zaštitne ograde čiji se krajevi postepeno zakrivljuju od ceste i završavaju van zone sigurnosti (10 m sa 120 km/h ograničenjem brzine). Prijelaz između čelične zaštitne ograde i betonske ograde na mostovima i zidovima tunela mora biti projektovan sa čvršćom povezanošću. Izbjegavati praznine kraće od 100 m između zaštitnih ograda, bez obzira na standarde. Osigurati postojanje sigurnosne zone od 10 m sa ograničenjem brzine od 120 km/h. Ako to nije moguće, potrebno je postaviti zaštitnu ogradu. Projektom predvidjeti absorbere udara kao razdjelnike na ulazima tunela. U tunelima izbjeći postavljanje čeonih zidova pod uglom od 90 stepeni a u postojećim tunelima postaviti predvidjeti zaštitnu ogradu pod manje oštrim uglovima. Na područjima strmih padina koristiti specijalne tehnike izgradnje (za dionicu 1.8 km Ulaz u Tunel Zenica – petlja Zenica Sjever /Donja Gračanica). Izgradnja potpornih zidova (L= 358m lijevi potporni zid, L= 301 m desni potporni zid) – 	Okolišni i socijalni rizici su uzeti u obzir prilikom projektiranja	Zahtjevi zakonskih propisa, EBRD PZ 1, PZ 10	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni resursi, eksterni resursi (konsultanti, projektanti, itd.).	Prije završetka Glavnog projekta	Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
	relevantno za dionicu između Tunela Vraca i prvog vijadukta. Izveštaj o cestovnoj sigurnosti daje još neke preporuke koje je potrebno provesti.						
1.2	Ishoditi sve potrebne dozvole u oblasti zaštite okoliša i zdravlja i sigurnosti na radu i uskladiti se sa njihovim zahtjevima. Dozvole koje je potrebno ishoditi obuhvaćaju: <ul style="list-style-type: none"> Okolišna dozvola za dionicu Buna – Počitelj: Zahtev za izdavanje dozvole još nije podnesen. Urbanistička saglasnost i građevinska dozvola za sve dionice – zahtjevi još nisu podneseni. Upotrebna dozvola za sve dionice – zahtjevi se podnose po okončanju izgradnje. Upotrebna dozvola za vodovodni cjevovod prije puštanja u rad. 	Usklađenost sa nacionalnim i zahtjevima EBRD	Zahtjevi zakonskih propisa, EBRD PZ 1	Odgovornost: JP Autoceste i Izvođač; Autoceste moraju osigurati da Izvođač posjeduje sva neophodna odobrenja vezano za izgradnju. Resursi: Interni resursi, Resursi izvođača	Prije izgradnje Tokom izgradnje Tokom korištenja	Dozvole i Odobrenja nadležnih organa Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	
1.3	Izraditi i provoditi Plan upravljanja otpadom i Plan organizacije gradilišta koji će uključiti mjere ublažavanja specifičnih utjecaja kao što su: prašina/buka, pristup, ograničenja kretanja, flora i fauna, podzemne i površinske vode, prilikom radnika, politika vezana za ljudske resurse, radni odnos, rad djece i prisilni rad, nediskriminacija i jednake mogućnosti, organizacije radnika, plaće, beneficije i uvjeti rada, upravljanje žalbama, smještaj radnika (ako je primjenjivo), zahtjevi za osobljem osiguranja (ako je primjenjivo), objavljivanje informacija, itd. Ostali planovi, koje zahtjeva ovaj ESAP ili zakonski propisi, takođe treba da budu dio Plana organizacije gradilišta, npr:Elaborat zaštite okoliša i društva, Elaborat zaštite od požara i eksplozija, Elaborat zaštite na radu. Planovi upravljanja saobraćajem tokom izgradnje moraju prije provođenja biti provjereni od strane stručnjaka za cestovnu sigurnost, posebno ako saobraćaj prolazi kroz ili blizu naselja ili zona sa korisnicima cesta koji se smatraju ranjivim. Predvidjeti redovito održavanje i rehabilitaciju lokalnih cesta korištenih tokom izgradnje od strane građevinske mehanizacije. Plan upravljanja saobraćajem da zabrani potpuno zatvaranje lokalnih cesta do naselja: Stanojevići, Trijebanj, Bivolje Brdo i Lokve. U svrhu provođenja građevinskih aktivnosti dopušteno je samo djelomično zatvaranje postojećih lokalnih cesta.	Zaštita okoliša i socijalna pitanja su uzeti u obzir	Zahtjevi zakonskih propisa, EBRD PZ 1	Prije početka izgradnje, Izvođač će izraditi planove koji moraju biti odobreni od strane JP Autoceste. Tokom izgradnje Izvođač mora provoditi i ažurirati planove	Before construction commences, Contractor has to develop plans which have to be approved by PC Motorways. Contractor to implement and update the plan during construction.	Dokumentiran plan upravljanja. Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
	<p>Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama će utvrditi i predvidjeti odgovor na sve značajne opasnosti za radnike i lokalnu zajednicu, tokom izgradnje i , groundwater and surface water, influx of workers, human resources policies, working relationships, child and forced labor, non-discrimination and equal opportunity, workers' organizations, wages, benefits and conditions of work, grievance management, worker accommodation (as applicable), security personnel requirements (as applicable), information disclosure, etc.</p> <p>Other plans, required by this ESAP or legally required, should also be incorporated into the CSOP e.g.: Construction Environmental and Social Management Plan (CESMP), Fire and Explosion Management Plan , Occupational Health and Safety Management Plan</p> <p>Traffic Management Plans to be reviewed by a road safety auditor before implementation, especially where transport is moving through or near settlements or areas with vulnerable road users. Include timely maintenance and rehabilitation of local roads used for highway construction impacted by construction vehicles.</p> <p>TMP to include prohibition of full closure of the local roads to settlements: Stanojevići, Trijebanj, Bivolje Brdo and Lokve. Only partial closure of the existing local roads is permitted for the purpose of implementation of construction activities.</p> <p>Emergency Preparedness and Response Plans will identify and address all major hazards for workers and the local community during the motorway construction and operation.</p>						
1.4	<p>Izraditi i provoditi Plan upravljanja zaštitom okoliša i socijalnih pitanja tokom korištenja autoceste koji će uključiti (najmanje slijedeće): Plan upravljanja otpadom, Plan upravljanja kvalitetom zraka, Plan zaštite od buke, Plan odgovora u slučaju izlivanja opasnih tvari, Plan pripravnosti i odgovora u vanrednim situacijama, Plan upravljanja saobraćajem, Plan zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Plan pripravnosti i odgovora u vanrednim situacijama će utvrditi i predvidjeti odgovor na sve značajne opasnosti za radnike i lokalnu zajednicu, tokom izgradnje i korištenja autoceste.</p>	Zaštita okoliša i socijalna pitanja su uzeta u obzir	Zahtjevi zakonskih propisa, EBRD PZ 1	Odgovornost: JP Autoceste. Resursi: Interni resursi, podrška eksternog konsultanta	Tokom korištenja	Dokumentiran plan upravljanja. Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	
1.5	<p>Građevinski okolišni i društveni plan upravljanja (CESMP) treba da uključuje sljedeće odredbe:</p> <p>JP Autoceste da osigura da se tokom izgradnje cjevovoda ne stvaraju građevinske deponije u blizini lokalnih cesta i lokalnih naselja Stanojevići i Trijebanj.</p>	Zaštita okoliša i socijalna pitanja su uzeta u obzir prilikom gradnje cjevovoda.	Zahtjevi zakonskih propisa, EBRD PZ1, PZ3	Odgovornost: JP Autoceste da nadzire, Izvođač d implementira	Tokom izgradnje	Dokumentiran plan upravljanja. Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o	

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
	<p>U građevinskom području vodovodnog cjevovoda provodite sljedeće mjere ublažavanja kvalitete zraka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stacionarne izvore emisija (npr. prijenosni dizel generatori, kompresori itd.) odmaknuti od naselja. - Potrebno je poduzeti aktivnosti iskopavanja, drobljenja asfalta na postojećim lokalnim cestama i prijevoza primjenom prskalica kako bi se smanjilo prašenje. Zalijevanje za zaštitu od prašine provoditi najmanje tri puta dnevno tokom suhog vremena i temperatura preko 25 C. - Koristiti građevinsku opremu i vozila koja udovoljavaju nacionalnim zahtjevima s obzirom na redovne tehničke provjere, kao i dobru međunarodnu praksu za emisijske standarde. - Mašine i vozila koja se koriste u građevinskim djelatnostima moraju imati dozvolu za upotrebu / rad. 			Resursi: Interni resursi		okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	
1.6	<p>JP Autoceste moraju utvrditi zahtjeve za monitoringom okoliša i socijalnih pitanja tokom izgradnje i korištenja autoceste i te zahtjeve uključiti u odgovarajuće Planove upravljanja.</p> <p>Prije izgradnje provesti ispitivanje „nultog stanja“ ključnih aspekata (npr. zrak, buka, voda, biodiverzitet, uvjeti na cesti, mogućnost pristupa, itd).</p> <p>Tokom izgradnje, izvođač mora izraditi plan monitoringa za svoje (pod)dionice i JP Autoceste moraju odobriti taj plan. Ključni aspekti koje je potrebno pratiti su (najmanje) sljedeći: emisije u zrak, nivoi buke tokom izgradnje, kvalitet voda, uklanjanje staništa, erozija, žalbe, putevi za dopremu materijala, itd.</p> <p>Tokom korištenja, Ključni aspekti koje je potrebno pratiti su (najmanje) sljedeći: emisije u zrak, nivoi buke, kvalitet otpadnih voda, zagađenje tla, broj prijelaza životinja, ostaci uginulih životinja, itd.</p> <p>Monitoring uključivanja zainteresiranih strana i upravljanje žalbama potrebno je vršiti tokom svih faza projekta.</p> <p>JP Autoceste moraju javno objavljivati ključne rezultate monitoringa projekta.</p>	Svi utjecaji na okoliš i socijalna pitanja se adekvatno prate.	Zahtjevi zakonskih propisa, EBRD PZ1, PZ10	Odgovornost: JP Autoceste moraju kontrolisati, pratiti i osigurati provođenje. Izvođač je odgovoran da organizuje monitoring (za to može angažovati nezavisnog konsultanta). Resursi: Interni resursi	<p>Prije izgradnje: Urađen Plan monitoringa „nultog stanja“ i drugi planovi monitoringa.</p> <p>Tokom izgradnje: Proveden Plan monitoringa.</p> <p>Tokom korištenja: Proveden Plan monitoringa</p>	<p>Planovi monitoringa dokumentirani i ažurirani.</p> <p>Rezultati monitoringa objavljeni.</p> <p>Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p>	
1.7	<p>Osigurati da su uvjeti ugovora koji se odnose na radne odnose u skladu sa Provedbenim zahtjevom 2 (PZ 2) EBRD. Izvođač će obezbjediti da se i podizvođači/dobavljači pridržavaju istih standarda. JP Autoceste će pratiti učinak izvođača u zaštiti okoliša i socijalnih pitanja, uključujući i primjenu standarda iz oblasti PZ 2.</p>	Osigurati da se projekat provodi u skladu sa EBRD Provedbenim zahtjevima (PZ).	EBRD PZ 1, PZ2	<p>Odgovornost: JP Autoceste.</p> <p>Resursi: Interni resursi</p>	<p>Prije izgradnje</p> <p>Tokom izgradnje</p>	Izveštavanje o učinku izvođača u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.	

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
						Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lokalne zajednice i zaposlenih.	
PZ 2	Radna snaga i uslovi rada						
2.1	Ocijeniti potrebe za smještajem radnika koji nisu sa lokalnog područja i potrebu za uspostavljanjem kampova za radnike, u skladu sa međunarodnom dobrom praksom. Ovo treba da uključi i dokument: „Procesi i standardi za smještaj radnika“, EBRD/IFC Smjernice, 2009.	Upravljanje utjecajima uslijed priliva radnika Osiguranje odgovarajućih uvjeta rada	EBRD PZ 2 , PZ 4	Odgovornost: Izvođač Resursi: Troškovi smještaja radnika	Prije izgradnje	Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lokalne zajednice i zaposlenih.	
PZ 3	Efikasnost resursa i sprječavanje i kontrola zagađenja						
3.1	Izraditi Inicijalni izvještaj o procjeni (eng. Initial Screening Assessment), u skladu sa Smjericama EBRD o stakleničkim plinovima) radi utvrđivanja da li je Procjena emisije stakleničkih plinova potrebna, imajući u vidu da nije obavezujuća za sve cestovne projekte.	Promocija smanjenja emisije stakleničkih plinova.	EBRD PZ3	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije izgradnje	Urađen Inicijalni izvještaj o procjeni (eng. Screening Assessment Report) i poslan EBRD	
3.2	Uključiti separatore ulja u odmorištu Rotimski Potok za pročišćavanje masnih otpadnih voda.	Onečišćenje okoliša uljnim otpadnim vodama s odmorišta.	Usklađenost s nacionalnim, EBRD i EU zahtjevima	Odgovornost: JP autoceste Resursi: Finansijski resursi koji će biti uključeni u finansijsku ponudu Izvođača.	Tokom izgradnje	Separatori ulja pravilno postavljeni. Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	
3.3	Instalirati i staviti u upotrebu SBR pročišćivač (sekvencijskog serijski reaktor) na odmorištu Rotimski Potok za tretiranje sanitarne i fekalne otpadne vode. JP Autoceste treba angažovati ovlašteno treće pravno lice za vršenje redovnog čišćenja i održavanja SBR.	Onečišćenje okoliša sanitarnim i fekalnim otpadnim vodama.	EBRD PZ3 Zakon o zaštiti okoliša FBiH Zakon o vodama FBiH Zakon o upravljanju otpadom FBiH	Odgovornost: JP autoceste Resursi: Finansijski resursi koji će biti uključeni u finansijsku ponudu Izvođača.	Tokom izgradnje	SBR pravilno postavljen. Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	
3.4	U građevinskom području vodovodnog cjevovoda primijenite sljedeće mjere ublažavanja za kontrolu nivoa buke: - Ograničenje radova samo na dan (doba dana: 6: 00-22: 00) - Oprema i mašine se isključuju kada se ne koriste - Mašine i vozila koji se koriste u građevinskim djelatnostima moraju imati dozvolu za uporabu / rad	E&S rizici koji bi mogli nastati zbog povećanog nivoa buke na odgovarajući se način rješavaju i mjere se prate	EBRD PZ3 Lokalni regulatorni zahtjevi	Odgovornost: JPAC da zahtijeva Izvođač za provedbu	Tokom izgradnje	Riziku povećanja nivoa buke je pravilno pristupljeno. Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
PZ 4	Zdravlje i sigurnost						
4.1	Sistem upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu (HSMS) Razviti i provesti sistem upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu u skladu sa standardom OHSAS 18001.	Unapređenje upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu putem formaliziranog sistema	EBRD PZ4	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni i podrška konsultanta	Poželjno prije izgradnje	Proveden HSMS, certificiran u skladu sa OHSAS 18001	
4.2	JP Autoceste moraju osigurati da je Izvođač izradio Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu tokom izgradnje (HS Plan) sa posebnim fokusom na (najmanje) sljedeće: upravljanje saobraćajem i kretanjem vozila, rad na visini, rad u zatvorenom prostoru, rad sa opasnom materijom (npr. eksplozivom), upravljanje opasnostima od električne struje, spriječavanje akcidentih pomeranja i obrušavanja zemljanog materijala, biološke opasnosti (npr. otrovne zmiје). Izraditi Plan sigurnosti u radu sa opasnim materijama, kao dio Plana upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu (HS Plan). Kao dio HS Plana, izraditi i provesti proceduru sigurnosti u slučaju opasnosti od mina . Definirati ugovorne uvjete radi osiguranja da svi podizvođači prate i provode Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu tokom izgradnje.	Sigurno radno okruženje i poboljšani učinak izvođača u oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.	Lokalni regulatorni zahtjevi EBRD PZ 4	Odgovornost: Izvođač Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije početka izgradnje, Plan mora biti odobren od strane JP Autoceste i nadležnih organa za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu.	Dokumentirani Plan zaštite zdravlja i sigurnosti na radu Statistički podaci o sigurnosti Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	
4.3	Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu tokom korištenja i održavanja autoceste mora jasno utvrditi zahtjeve zaštite zdravlja i sigurnosti na radu i za JP Autoceste i za zaposlene izvođača. Plan mora uključiti (najmanje) sljedeće: upravljanje opasnim materijama, saobraćajne udese, rad na visini, radu zatvorenom prostoru, opasnosti od električne struje, itd. Definirati ugovorne uvjete radi osiguranja da svi podizvođači prate i provode Plan upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu tokom korištenja autoceste.	Sigurno radno okruženje i poboljšani učinak izvođača u oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.	Lokalni regulatorni zahtjevi EBRD PZ 4	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije početka korištenja	Dokumentirani Plan zaštite zdravlja i sigurnosti na radu Statistički podaci o sigurnosti Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	
4.4	Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama JP Autoceste moraju osigurati da je izvođač izradio i da provodi Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama.	Adekvatan odgovor u vanrednoj situaciji.	Lokalni regulatorni zahtjevi EBRD PZ 4	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije početka izgradnje, Plan mora biti odobren od strane JP Autoceste	Dokumentirani Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
4.5	U slučaju slučajnog izlivanja u građevinsko područje vodovodnog cjevovoda, provodite mjere iz postojećeg Plana pripravnosti i reagiranja u izvanrednim situacijama.	Adekvatan odgovor u vanrednoj situaciji.	Lokalni regulatorni zahtjevi EBRD PZ 4	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni resursi	Prije početka izgradnje, Plan mora biti odobren od strane JP Autoceste	Dokumentirani Plan pripravnosti i reagiranja u vanrednim situacijama Izveštavanje u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD	
PZ 5	Otkup zemljišta, prinudno preseljenje i premještanje poslovnih aktivnosti						
5.1	Ažurirati Okvirni plan raseljavanja i nadoknada (iz marta 2009.) na način da uključi dopune zakonskih propisa koje su nastupile, posebno Zakona o eksproprijaciji, kao i novu Politiku EBRD iz 2014. U skladu sa tim, ažurirati i proceduru za upravljanje eksproprijacijom i nepokretnim dobrima (novembar 2013.). Ažurirati Okvirni plan raseljavanja i nadoknada tako da bude potpuno usklađen sa Politikom EBRD (2014.) i Provedbenim zahtjevima PZ 5 i PZ 10. Ažurirani Okvirni plan treba da: <ul style="list-style-type: none"> • Uključi detaljne zahtjeve za upravljanje žalbama. • Uključi ažurirane informacije o javnim konsultacijama. • Osigura da se premještanje izbjegava ili je svedeno na najmanju moguću mjeru. • Ponovo razmatra konačni datum za utvrđivanje prava, principe određivanja nadoknade i pomoći kao i vrijeme davanja nadoknade i moguće premještanje uslijed ograničenja korištenja. • Bude javno objavljen. 	Upravljanje utjecajima premještanja. Osiguranje da su otkup zemljišta i premještanje uzeti u obzir u skladu sa zahtjevima Provedbenog zahtjeva - PZ 5	Lokalni regulatorni zahtjevi EBRD PZ 5	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije stupanja na snagu Ugovora o zajmu Prije otkupa zemljišta.	Okvirni plan raseljavanja i nadoknada odobren od strane EBRD. Izveštavanje o provedbi u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD. Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lica pod utjecajem projekta.	
5.2	Izraditi Akcioni plan raseljavanja (RAP) za dionicu Ulaz u Tunel Zenica – petlja Zenica Sjever /Donja Gračanica (1,8 km) i dionicu Donja Gračanica – Zenica sjever (2,12 km), kao i Akcioni plan raseljavanja ili Plan za ponovno uspostavljanje izvora prihoda (LRP) za dionicu Buna - Počitelj. Uključiti nove informacije o javnim konsultacijama. Tokom ažuriranja Plana osigurati da se premještanje izbjegava ili je svedeno na najmanju moguću mjeru. Ažurirati Akcione planove raseljavanja / Plan za ponovno uspostavljanje izvora prihoda podacima o konačnom datumu za utvrđivanje prava, principima određivanja nadoknade i pomoći kao i vremenu davanja nadoknade i mogućeg premještanja uslijed ograničenja korištenja. Sažetak Akcionih planova raseljavanja / Plana za ponovno uspostavljanje izvora prihoda za sve dionice je potrebno	Upravljanje utjecajima premještanja. Osiguranje da su otkup zemljišta i premještanje uzeti u obzir u skladu sa zahtjevima Provedbenog zahtjeva - PZ 5.	EBRD PZ5	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije otkupa zemljišta.	RAP/LRP odobreni od strane EBRD. Izveštavanje o provedbi u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD. Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lica pod utjecajem projekta.	

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
	izraditi u skladu sa ažuriranim Okvirnim planom raseljavanja i nadoknada i javno objaviti na lokalnom i engleskom jeziku.						
5.3	Provesti javne konsultacije sa licima pod utjecajem projekta po pitanju nadoknade za eksproprijaciju zemljišta, gubitku pristupa i ponovnom uspostavljanju izvora prihoda, u skladu sa Planom uključivanja zainteresiranih strana (SEP) i Planom za ponovno uspostavljanje izvora prihoda (LRP). Pogledati SEP za program konsultacija.	Osiguranje da su lica pod utjecajem projekta konsultirana i da su nadoknada za eksproprijaciju zemljišta, gubitak pristupa i ponovno uspostavljanje izvora prihoda uzeti u obzir u skladu sa zahtjevima PZ 5.	EBRD PZ5	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Interni ili podrška konsultanta	Prije otkupa zemljišta.	SEP i LRP odobreni od strane EBRD. Ograničeni broj žalbi uloženi od strane lica pod utjecajem projekta.	
PZ 6	Očuvanje bioraznolikosti i živih prirodnih resursa						
6.1	<p>Procjena biološke raznolikosti na dionici Buna – Počitelj</p> <p>Provesti procjenu „nultog stanja“ biološke raznolikosti i procjenu utjecaja na ranjiva staništa i vrste, u skladu sa EU direktivama o staništima i pticama i hijerarhijom mjera ublažavanja utjecaja iz PZ 6. Procjena mora obuhvatiti Ramsar i IBA područje (i potencijalno Natura 2000 područje) Hutovo blato i posebno biti fokusirana na potencijalno uznemiravanje ptica tokom izgradnje autoceste. Procjena mora biti urađena u obliku i na način koji ispunjava zahtjeve EBRD.</p> <p>Procjena treba da uključi mapiranje prioriternih karakteristika biodiverziteta, prirodnih staništa, identifikiranje ključnih staništa u zoni utjecaja projekta i procjenu utjecaja na prirodna i ključna staništa.</p> <p>Rezultati procjene i predložene mjere za ublažavanje utjecaja moraju biti javno objavljeni.</p> <p>Prijedloge mjera za ublažavanje utjecaja uključiti u Plan upravljanja zaštitom okoliša i socijalnih pitanja.</p> <p>Izvršiti okolišno istraživanje (istraživanje u fazi prije gradnje) vezano za prisustvo ptica koje se gnijezde (Coracias garrulous (Zlatovrana) na dionici Ulaz u Tunel Zenica – petlja Zenica Sjever /Donja Gračanica. U slučaju da se potvrdi prisutnost ove vrste, mjere ublažavanja će biti definirane u koordinaciji sa EBRD.</p>	Osiguranje da neće doći do neto gubitka prirodnih staništa i provođenje adekvatne zaštite ključnih staništa.	EBRD PZ 6, EU Direktiva o staništima EU Direktiva o pticama	Odgovornost: JP Autoceste Resursi: Neophodni eksterni resursi, specijalist za biodiverzitet	Provesti i javno objaviti tokom faze pripreme projekta i prije početka izgradnje.	<p>Dokumentirana procjena utjecaja na biodiverzitet i staništa u skladu sa uvjetima PZ 6, javno objavljena. Rezultate uključiti u projektnu dokumentaciju, Plan upravljanja zaštitom okoliša i socijalnih pitanja tokom izgradnje i, ukoliko je potrebno u Plan upravljanja biodiverzitetom.</p> <p>Provjera i odobrenje od strane EBRD.</p>	
PZ 8	Kulturno naslijeđe						
8.1	<p>Procedura za upravljanje slučajnim arheološkim nalazima</p> <p>JP Autoceste moraju osigurati da će Izvođač izraditi i provoditi proceduru za upravljanje slučajnim arheološkim nalazima. Ona treba uključiti obavještanje nadležnih</p>	Očuvanje kulturnog naslijeđa i umanjenje rizika po arheološke nalaze	EBRD PZ8	Odgovornost: JP Autoceste da nadgledaju. Izvođač da izradi i provodi. Resursi:	Prije izgradnje Provoditi tokom izgradnje	<p>Dokumentirana procedura</p> <p>Izveštavanje o provedbi u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p>	

Br.	Mjera	Okolišni i društveni rizici (Obaveze/Koristi)	Zahtjev (Zakonski propisi, Provedbeni zahtjev EBRD-a, Najbolja praksa)	Resursi, investicijske potrebe, Odgovornost	Vrijeme provedbe	Cilj i kriterij evaluacije uspješne implementacije	Status
	organa o nalazima, upozoravanje radnika o mogućim slučajnim nalazima i sprječavanje remećenja ili uništenja.			Interni ili podrška konsultanta			
8.2	Tokom izrade Glavnog projekta uzeti u obzir da svaki mogući utjecaj na malo groblje u selu Donja Gračanica mora biti izbjegnuto.	Zaštita posmrtnih ostataka i arheoloških nalaza.	EBRD PZ8	Odgovornost: JP Autoceste da nadgledaju.	Tokom izrade Glavnog projekta	Dokumentiran u izvještaju za EBRD.	
PZ 10	Objavljivanje informacija i uključivanje zainteresovanih strana						
10.1	<p>Provoditi i redovito ažurirati Plan uključivanja zainteresiranih strana (SEP), radi osiguranja da su sve zainteresirane strane identificirane, da su pravovremeno objavljene sve potrebne informacije o utjecajima projekta i predloženim mjerama za njihovo ublažavanje, i da su sve zainteresirane strane konsultirane na relevantan i način prikladan njihovoj kulturi, tokom svih faza projekta.</p> <p>Redovito ažurirati Plan uključivanja zainteresiranih strana. Odrediti lice odgovorno za provođenje Plana, koje će biti dodijeljeno Sektoru za planiranje i građenje i koje će koordinirati aktivnosti drugih sektora, pratiti provođenje Plana i izvještavati menadžment JP Autoceste i EBRD.</p> <p>Utvrđiti da li postoje bilo kakve ranjive ili osjetljive grupacije, uključujući ranjive korisnike ceste, ili zajednice koje mogu biti pod nepropcionalnim ili trajnim i štetnim utjecajem projekta. Ukoliko postoje, definirati adekvatne mjere ublažavanja utjecaja.</p>	Upravljanje rizicima i utjecajima na lokalne zajednice koje su pod utjecajem projekta.	EBRD PZ 1, PZ 10	<p>Odgovornost: JP Autoceste i Izvođač</p> <p>Resursi: Interni resursi</p>	<p>Prije izgradnje</p> <p>Tokom izgradnje</p> <p>Tokom korištenja</p>	<p>Plan uključivanja zainteresiranih strana prije početka izgradnje i redovito ažuriranje.</p> <p>Izveštavanje o uključivanju zainteresiranih strana u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p>	
10.2	Provoditi mehanizam za rješavanje žalbi radi osiguranja da zainteresovane strane mogu iskazati svoja pitanja od značaja u vezi projekta i da se na ta pitanja pravovremeno odgovori. Redovito ažurirati informacije o kontaktima na koje se mogu upućivati žalbe i uključiti ih u SEP.	Upravljanje rizicima i utjecajima na lokalne zajednice koje su pod utjecajem projekta.	EBRD PZ10	<p>Odgovornost: JP Autoceste i Izvođač</p> <p>Resursi: Interni resursi</p>	<p>Prije izgradnje</p> <p>Tokom izgradnje</p> <p>Tokom korištenja</p>	<p>Mehanizam za rješavanje žalbi uspostavljen prije izgradnje i redovito ažuriran.</p> <p>Izveštavanje o upravljanju žalbama u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.</p>	
10.3	Provoditi sastanke u svrhu javnih konsultacija i održavati ih u mjestima koja su pod utjecajem projekta uz objašnjenje nove trase autoceste, provjere pristupa i tumačenje postupka eksproprijacije zemljišta i mjera za ublažavanje utjecaja. Ovo treba biti u skladu sa zahtjevima postavljenim u Planu uključivanja zainteresiranih strana.	Upravljanje rizicima i utjecajima na lokalne zajednice koje su pod utjecajem projekta.	EBRD PZ10	<p>Odgovornost: JP Autoceste i Izvođač</p> <p>Resursi: Interni resursi</p>	Prije izgradnje	Održani sastanci u svrhu javnih konsultacija i izvještavanje o uključivanju zainteresiranih strana u okviru Godišnjeg izvještaja o okolišu i socijalnim pitanjima za EBRD.	